Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Виконати найважливіші та найосновніші сподівання народу можна тільки всім народом, під керівництвом доброго та мудрого президента-організатора і тільки в результаті принципових змін у системі влади.

Юрій БАЧА, професор (Пряшів)

25 (493)
19 червня
2014 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ОЙ НЕ ГИНУТЬ ВОРІЖЕНЬКИ

«...Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці» – так ніжно й душевно співають українці у своєму Славні про недругів і зайд, які споконвіку не давали їм права на свою державність, права запанувати у своїй господі, у своїй сторонці. Нарешті для тих, що мислять тверезо, зруйновано міф про «братів наших старших», які тільки те й роблять, що думають, чим би ще підсобити українцям після анексії Криму: то з чотири десятки фургонів з чеченськими бойовиками, то кілька танків і БТР з кулеметами, ПЗРК для нищення українських ґвинтокрилів і літаків перекинуть через кордон.

Особливо ж пристрасно докладається до утвердження «русского міра» в Україні Російська Православна Церква і її філія – УПЦ МП. Анафемі піддаються насамперед галичани. Скажімо, духівник самого патріарха Кіріла архімандрит Ілія (Ноздрін) у зверненні до чад від 31 травня закликає Господа Ісуса, Пречисту і всіх святих позбавити «малоросів від западенців і американсько-бандерівської смути». Натомість московські батюшки благословляють терористів на бойові дії проти українських силовиків. Як повідомляє сайт «Релігія в Україні», під час церемонії відправки бойовиків так званий «народний губернатор» Донецької області Губарєв передав благословення від братії Троїце-Сергієвої лаври у вигляді блоку церковних образків. Вручаючи кожному бойовику дар ченців, Павло Губарєв заявив: «Російська Церква благословила нас на ту війну, яку ми ведемо. Це війна за русскій мір. Це війна за Новоросію. Це війна за свободу від фашизму українського. І ми в цій війні переможемо, тому що наше діло праве, перемога буде за нами».

Вкупі з російськими попами діє інша фаланга п'ятої колони в Україні – реґіонали і комуністи. Є чимало фактів, що організовує і фінансує сепаратистів на Луганщині головний реґіонал – голова парламентської фракції ПР О. Єфремов. Голова ВРУ О. Турчинов навіть дав завдання, аби правоохоронці зайнялися вивченням і аналізом цих повідомлень. А ось народний депутат Олег Ляшко з трибуни ради прямо звинуватив комуністів у пособництві терористам на сході. Не церемонячись і не добираючи парламентської лексики, вчорашній кандидат у Президенти заявив: «Озброєні російські диверсанти проникли в управління міліції і розстріляли мирних громадян. Вони були з гранатометами, мінометами. Ними керував голова КПУ в Маріуполі, депутат маріупольської міської ради Дейнес. От хто керував цією операцією», – зазначив Ляшко.

Він також додав, що в Луганській області Юрій Хохлов, депутат облради від КПУ, блокував військові частини, організовував сепаратистські мітинґи, Микола Хвильовий у Слов'янську будував барикади, стріляв у військових.

«Ставлю на розгляд питання вилучити з зали Симоненка, щоб ним тут і не воняло, гнилим подонком. Шльондри ви продажні, проститутки політичні», – наголосив Ляшко.

Як бачимо, вороги не гинуть і навіть не збираються гинути. Тому всією спільнотою маємо всіляко сприяти цьому. Що стосується духовного проводу, то процес цей не одного дня. І починатися він має знизу, із самих вірян, які мають самі відсіяти кукіль і полову від зерна чистого, спонукати своїх пастирів до правди, до утвердження справжньої Божої любові до ближнього. Зрештою, сам патріарх Філарет днями заявив, що намітилась тенденція переходу вірних МП до Київського патріархату. Будемо сподіватись, що цей процес уже не зупинити.

А ось пришвидшити процес очищення від терористичної скверни мають конкретні рішучі дії війська і всіх інших силовиків. Затягування АТО – це збільшення кількості жертв і насамперед серед цивільного населення. Тому підтримати дії Президента у цьому напрямку обов'язок кожного громадянина. Про політиків не кажу, бо вони – хто в ліс, хто по дрова. Хоч є і обнадійливі рефлексії. Особливо щодо позбавлення суспільства від п'ятої колони. Скажімо, очільник ВО «Свобода» Олег Тягнибок повідомив, що його партія вже звернулась до Мін'юсту з вимогою заборонити «злочинні партії» КПУ та ПР, а представник «Батьківщини» Юрій Одарченко зібрався подавати в суд на Симоненка за брехню. Подібну громадянську позицію займає партія «УДАР». І це важливо, бо ідеологію зрадництва, колаборантства і прислужництва чужинцям можна подолати лише всім суспільством. І тоді нарешті справді сповняться слова нашого Славня...

Але водночас маємо бути готові до тривалого протистояння з північним сусідом, бо, з усього видно, він не скоро залишить нас у спокої.

Богдан ВІВЧАР

НАРОД І АРМІЯ

КООРДИНАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ШВИДКОГО РЕАҐУВАННЯ

В Івано-Франківську створили Координаційний центр швидкого реаґування. Головна мета – допомога військовослужбовцям, правоохоронцям та всім активістам, які наразі перебувають на південному сході. В центрі акумулюватимуть кошти для закупівлі й транспортування в зону АТО всього необхідного. Головне, робити це швидко та якісно. Уникаючи процедур, що займають багато часу.

Співголовами КЦ стали голова Івано-Франківської облдержадміністрації Андрій Троценко та депутат обласної ради Юрій Романюк.

Надходження коштів і всі витрати, кажуть посадовці, контролюватиме виключно волонтерський рух. Обіцяють – максимально чітко та прозоро.

Андрій Троценко: «Ми хочемо, щоб новостворена структура мала можливість виконати те, що виконує і не може виконати зараз Рада оборони. Ми знаємо, що багато товарів матеріально-технічних засобів сьогодні можна закупляти на приватних ринках. Цього собі дозволити не може жодний державний орган...»

Відкрито тимчасову лінію початку формування бази даних, яку розвиватиме Координаційний центр. **Інформацію про активістів просять повідомити за номером телефону: 0 800 501 554 – Халацька Мар'яна Ярославівна.**

ЗВЕРНЕННЯ

ЗАБОРОНИТИ КПУ

Президентові України П. Порошенку
Верховній Раді України
Генеральній прокуратурі України

ЗВЕРНЕННЯ

Наша держава перебуває у стані неоголошеної війни. Аґресія Російської Федерації наростає. Щодня гинуть люди. Росія випробовує новий тип війни, метою якої є розчленування та поглинання незалежної Української держави. На територію України засилаються щедро проплачені найманці, озброєні найсучаснішими видами зброї. Росія окупувала та анексувала Крим. Під загрозою – східні й південні області України.

У таких умовах діяльність політичних сил, які відверто підігрують Москві, є державною зрадою і не може залишатися безкарною.

Вимагаємо заборони Комуністичної партії України як структури, що своєю діяльністю сприяє поширенню сепаратизму і тероризму в Україні та створює підґрунтя для дестабілізації суспільно-політичної ситуації в інтересах Російської Федерації.

Лідери КПУ не тільки ведуть підривну аґітаційну діяльність, але й надають практичну фінансову й матеріально-технічну допомогу терористам у Донецькій і Луганській областях, породжуючи своїми діями небезпеку, яка ставить під загрозу існування суверенної України. Далі розгортається і реалізується кримський сценарій, який став можливим у зв'язку з багаторічним насаджуванням комуністичної ідеології, що є фашистською, людиноненависницькою у своїй теорії та україножерною на практиці. Діяльність КПУ нічим не відрізняється від більшовицької стратегії і тактики, спирається на застосування тих самих методів. Загони НКВД–КҐБ замінили терористичні групи, які, як і в XX столітті, несуть смерть мирного населення, розруху і руйнування держави.

Вимагаємо негайного виконання статті 37 Конституції України та статті 5 Закону України «Про політичні партії в Україні», якими визначено, що утворення і діяльність політичних партій забороняється, якщо їхні програмні цілі або дії спрямовані на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету й територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, незаконне захоплення державної влади, пропаґанду війни, насильства, на розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення.

Вважаємо за необхідне термінове застосування частини 4 статті 37 Конституції України та статей 5, 19, 21 Закону України «Про політичні партії в Україні» у зв'язку з грубими порушеннями КПУ та її лідерами Конституції України.

Просимо Президента України та Верховну Раду України, органи, що стоять на сторожі конституційного ладу, забезпечити мир і спокій українському народові і якнайшвидше припинити діяльність Комуністичної партії України як такої, що несе в собі загрозу національній безпеці держави.

Ухвалили на 28-ій сесії Івано-Франківської обласної ради шостого демократичного скликання 6 червня 2014 року

Є ТАКА ДУМКА

ЯК ВШАНУЄМО НЕБЕСНУ СОТНЮ?

У Івано-Франківській міськраді пройшло засідання оргкомітету з приводу вшанування пам'яті уродженців Прикарпаття, які загинули в Києві під час Революції гідності. Йшлося про місце для пам'ятника, імовірно – на площі імені Героїв Небесної сотні біля адмінбудинку. Щоправда, каменем спотикання для оголошення конкурсу на найкращий проект став нинішній історичний пам'ятник на честь возз'єднання українських земель, що був встановлений 1989 року в часи перебудови.

– Дехто з диспутантів висловлював пропозиції про знесення пам'ятника возз'єднанню, – говорить учасник зустрічі, науковець, почесний громадянин Івано-Франківська Богдан Гаврилів. – До речі, відомий львівський скульптор Яків Чайка досить вдало засобами монументальної пропаґанди передав ідею одвічного прагнення до возз'єднання всіх українських земель. Цей пам'ятник справді символізує єдину Україну через скульптурні образи народних співців кобзаря і цимбаліста. Тому я запропонував зберегти пам'ятник, осучасниши його, а також раціонально використати цей комплекс. Варто верхню частину – 15-метрової вертикальної гранітної стели – декорувати українським гербом, тризубом, кетягами калини й орнаментом національної вишивки. А у нижній частині пропоную розмістити на пілонах бронзові барельєфи-портрети героїв Небесної сотні – уроджених Прикарпаття. З цією метою власне і варто оголосити конкурс, а не руйнувати нинішній пам'ятник, який давно вписався в зовнішній вигляд площі. Зрештою, можна встановити бронзові барельєфи героїв на облицьованій таким же гранітом стіні лівого крила адмінбудинку. Якщо без упередження подивитись на кобзаря і цимбаліста, то вони цілком символізують гасло: «Єдина країна».

Н. К.

ШАНОВНІ КРАЯНИ!
ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!
Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».
Передплатний індекс – 91083.
ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 4,30 грн., на півроку – 25,80 грн., на рік – 51,60 грн.

НАРОДНА СПРАВА

ЛЕПТА КОЖНОГО ЦІННА

Список жертводавців на організацію Музею народної шани Тараса Шевченка

Надалі публікуємо прізвища жертводавців, які внесли свою лепту на добру народну справу (перша публікація вміщена у числі 52 (467) «Галицької Просвіти» від 26 грудня 2013 р.).

Паранюк Євген – 7000 грн.;
Сулима Ярослава Дмитрівна – 200 грн.;
«Просвіта» с. Делева Тлумацького р-ну (голова – Кирнична Ганна Богданівна) – 1908 грн.;
«Просвіта» с. Бортники Тлумацького р-ну (голова – Трак Оксана Іванівна) – 550 грн.;
Мулик Роман Миронович – 500 грн.;
Ґеник Степан Миколайович – 200 грн.;
Помф'юк Михайло Петрович – 100 грн.;
Слободян Ганна Петрівна – 300 грн.;
Дащенко Марія Михайлівна – 100 грн.;
Слободян Мирон Михайлович – 100 доларів;
Смаль Юрій Богданович – 100 доларів;
Смаль Любов Євстахівна – 100 доларів;
Вульчин Андрій Ігорович – 100 доларів;
Шкабрій Віталій Львович – 300 грн.;
Хоминець Олександра Юріївна – 100 грн.;
Шаварська Ірина Богданівна – 50 грн.;
Скрипник Людмила Богданівна – 50 грн.;
Постоловська Марія Петрівна – 50 грн.;
Попадюк Мирослав Петрович – 1000 грн.;
Дорош Роман Андрійович – 100 грн.;
Фіґоль Тетяна Данилівна – 100 грн.;
Шкурган Богдан Миколайович – 100 грн.;
Бойчук Микола (с. Жукотин Коломийського р-ну) – 100 грн.;
Фольта Марія Володимирівна – 100 грн.;
Онищук Ольга Олександрівна – 100 грн.;
Верста Михайло Павлович – 100 грн.;
Боднар Марія Михайлівна – 200 грн.;
Манюх Оксана Юріївна – 200 грн.;
Загрvirtualовський Ілля Васильович – 200 грн.;
Феденець Роман Михайлович – 1000 грн.;
Куницька Тетяна Романівна – 500 грн.;
Кахнич Наталія Романівна – 500 грн.;
Якубів Гнат Франкович – 200 грн.;
Палій Марія Олексіївна – 100 грн.;
Вагилевич Іван Дем'янович – 80 грн.;
Рудий Роман Павлович – 400 грн.;
Юрковський Орест Ярославович, голова Городенківської «Просвіти» – 500 грн.;
Бриндзей Лідія Михайлівна – 100 грн.;
Гривнак Лідія Юріївна – 100 грн.;
Ґеник Мирослава Дмитрівна – 50 грн.;
Гук Галина Михайлівна (с. Гостів Тлумацького р-ну, школа) – 300 грн.;
Головатий Михайло Іванович – 100 грн.;
Департамент соцполітики облдержадміністрації (Вітовська) – 446 грн.;
Зубрей Петро Іванович – 50 грн.;
Бурштинська МО «Молода Просвіта» (Чайківський О.) – 1200 грн.;
Івано-Франківське музичне училище ім. Д. Січинського – 558 грн.;
Гуцол Марія Іванівна (медуніверситет) – 2000 грн.;
Юськів Михайло Антонович – 100 грн.;
Вівчар Богдан Дмитрович – 100 грн.;
Гаврилів Богдан Михайлович – 50 грн.

НА ТОМУ СТОЮ

ДЕРЖАВА В НЕБЕЗПЕЦІ!

Президент має діяти як Президент

Обставини, в яких опинилась Україна, вимагають рішучих, але обдуманих дій. Перш за все, треба не боятися критично підійти до самого себе. Успіх у політиці залежить від здатності міняти політичні орієнтири.

Прийшовши до влади з ідеєю переговорів з аґресором, треба не боятися відмовитися від цієї ідеї, коли обставини свідчать, що надія на переговори не працює.

Ніколи не пізно відійти від будь-якої привабливої ідеї, коли практика показує, що привабливa ідея насправді – шлях у безодню.

Переговорами можна досягти наслідків, коли партнером є людина чесна, не одержима ніякими месіанськими ідеями.

Думка про ліквідацію української самостійності обсіла Володимира Путіна з моменту розвалу СССР. І протягом двох з половиною десятків років ця ідея не виходила з його голови. Усе, що він робив, дiставшися до керма влади, було підпорядковано цій ідеї. Підпорядкований цій ідеї був добір соратників, державних діячів, спільників та однодумців. Роками, коли не десятиліттями, ішла підготовка п'ятої колони в Криму, на сході України, а також у центрі й на заході України, серед Збройних сил, міліції та розвідки. Ці підступні ланки сидять тихо, але ждуть наказу Кремля. Буде наказ і центр стане сходом, а тоді й захід стане сходом. І жодні переговори цього задуму не спинять.

І тепер, коли Путін після чвертьстолітніх забігів підійшов нарешті впритул до здійснення своєї ідеї-фікс, невже ж він на переговорах відмовиться від цієї вимріяної цілим життям ідеї? Ідеї воскресіння СССР. Ідеї продовження доктрини Петра І.

Путін буде використовувати переговори, щоб приспати своїх опонентів і тільки. Сподіватися на можливість виговорити у Путіна якісь перспективи для України це надії зайця на благородство вовка. Путін ненавидить Україну, ненавидить Європу, ненавидить усіх, хто не підкорений йому. Він бачить в Україні загрозу існуванню його владі й загрозу існуванню імперії зла. Він не може терпіти свобідних українців, бо завтра захочуть стати свобідними і його раби.

Путін обіцяв закрити кордони й видав фіктивний указ про закриття кордону Росії з Україною, а на ділі пропускає через кордон танки. То на які переговори можна покладатися з маніяком, одержимим ненавистю до України і до свободи?

Тому треба вчасно міняти лінію політичної поведінки. Жодних переговорів з аґресором і маніяком, зацикленим на ідеї ліквідації української держави. Те, що він задумав – це авантюра. А всяка авантюра – це дрюк о двох кінцях. Може бути успіх, а може бути фіаско. І як повернеться колесо історії, ніхто не може знати наперед. Гітлер, Наполеон, та й той же СССР показують, що кінець буває цілком протилежний до задуманого. І, виходячи з цієї думки, треба змінити лінію на переговори. Жодних переговорів. Путін заколисуватиме українців переговорами, а сам буде пропихати в Україну танки, БТРи, бронемашини, зенітки.

В Україні йде війна. Тому треба оголосити воєнний стан. І Конституція дає Президентові повні права, коли держава в небезпеці. Зрештою, всі Президенти так чи інакше порушували Конституцію. Україна в небезпеці! Уся надія на Президента. Якщо не він, то хто? Конституція не може стояти на дорозі порятунку України. Потрібні дійові заходи для дійової оборони. Усі силові структури треба об'єднати в одному оборонному центрі. Потрібні нові державні центри, спрямовані на зосередження оборони в надійних і незрадливих руках.

З подій останніх місяців і тижнів яскраво проглядає, що в керівництві силових та оборонних структур діють диверсанти. Треба змінити всіх керівників оборонних структур, поставити людей, які довели на практиці свої здібності керівництва і вірності Україні й присязі, таких як полковник Мамчур, а не кабінетних політиків із незрозумілими політичними поглядами.

Держава в небезпеці! І ця небезпека не зупиниться, поки не знищить державу. Всі державні ресурси треба звернути на оборону, на закриття кордонів. АТО має перейти під особисте керівництво Президента. І сам Президент як Верховний головнокомандувач має керувати Радою оборони – єдиною радою, потрібною державі. Разом з воєнним станом треба розпустити Верховну Раду. Не час засідати, коли йде підступна війна на знищення. Аґресор спиниться (тимчасово) тільки на кордоні з Європою.

Асоціацію з Європою треба підписати, але всю увагу звернути на оборону, щоб не стати останнім Президентом України, а підготувати ґрунт для шостого, сьомого і дальших Президентів.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

НАРЕШТІ!

МАРІУПОЛЬ – УКРАЇНСЬКИЙ!

За підсумками операції АТО 13 червня знищена більшість сепаратистів у Маріуполі.

Давно помічено, нардеп Олег Ляшко небайдужий до нашого приморського міста. За його участю була проведена ретельна підготовка операції: заарештований т. зв. народний мер Маріуполя комуніст О. Фоменко та кілька сепаратистів, що на допиті повідомили про місцезнаходження снайперів ДНР.

О 4-ій ранку 13 червня українська армія почала обстріл блокпостів, а згодом будівлі, де розташовувалась Донецька народна республіка в Маріуполі. Було кілька вбитих і поранених, тридцять сепаратистів заарештовані, мирне населення не постраждало. Нарешті над Маріуполем здійнявся прапор України!

За наказом Президента Порошенка Донецька обласна адміністрація на чолі з головою Сергієм Тарутою вже переїхала в гостинний Маріуполь і починає працювати на користь України.

Треба зазначити, що за час протистоянь усі маріупольські заводи-гіганти працювали, не зупиняючись.

Більшість нашого робітничого міста розуміє вагу металу для перемоги України в тяжкій боротьбі з російським аґресором. Сподіваємось, що за Маріуполем будуть звільнені й інші міста Донеччини.

Ірина МОЛЧАНОВА, *Маріуполь*

ВАРТО ЗНАТИ

ІНФОРМАЦІЯ

щодо нової адресної програми Уряду для соціальної підтримки малозабезпечених сімей при оплаті житлово-комунальних послуг (*компенсація додаткових витрат сімей*)

1. Право на призначення компенсації мають сім'ї, середньомісячний сукупний дохід яких (*за попередні шість місяців*) не перевищував розміру прожиткового мінімуму для сім'ї. **Прожитковий мінімум сім'ї** дорівнює сумі прожиткових мінімумів для кожного члена сім'ї (*відповідно до його належності до основних соціальних і демографічних груп населення*).

Приклад: сім'я з чотирьох осіб (*чоловік, дружина, одна дитина віком до 6 років, а друга – від 6 до 18 років)*. Заробітна плата чоловіка та його дружини становить 4500 грн. на місяць. Прожитковий мінімум для сім'ї становить 4764 грн. (*1218 грн. х 2 особи + 1286 грн. + 1032 грн.*). Дохід сім'ї менший за прожитковий мінімум для сім'ї. Сім'я має право на компенсацію.

2. Для призначення компенсації потрібно звернутися з відповідною заявою до органу соціального захисту населення за місцем реєстрації.

У 10-денний термін після подання заяви заявнику надсилається повідомлення щодо ухваленого рішення про призначення компенсації та її розмір.

3. Для призначення компенсації разом із заявою необхідно надати:

3.1. Довідку про склад зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку) осіб.

3.2.Довідки про доходи кожної особи, зареєстрованої у житловому приміщенні (будинку).

4. Розмір компенсації визначається як різниця між розміром плати за послуги (*у межах норм споживання*) після підвищення цін і тарифів та розміром відповідного платежу, який сім'я сплачувала до зміни цін і тарифів на послуги.

Приклад: до підвищення цін і тарифів на природний газ і теплову енергію (*до 1 травня 2014 року*) сім'я сплачувала за ці послуги 300 грн. на місяць, а після підвищення – 400 грн. Розмір щомісячної компенсації становить 100 гривень.

5. Компенсації розраховується з місяця звернення за її наданням до завершення опалювального періоду 2014–2015 року

Розмір призначеної компенсації перераховується щомісяця підприємствам, що надають комунальні послуги, і зараховується на особові рахунки заявника.

ВАЖЛИВО:

Компенсація надається на безповоротній основі, її отримання не пов'язане зі зміною форми власності житла і не тягне за собою таку зміну.

Для одержання компенсації сім'я має сплачувати свою частину платежу за комунальні послуги, у іншому випадку – надання компенсації припиняється.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

НАТО: Росія таки аґресор

НАТО має супутникові зображення, що підтверджують вторгнення на територію України військової техніки Росії. Такі зображення і карту областей, куди прямувала військова техніка, розміщено на сайті Північноатлантичного альянсу. «Російські офіційні особи неодноразово вводили в оману й ухилялися від своєї ролі в конфліктах у Криму і на сході України. Оприлюднені дані повинні змусити Росію публічно визнати свою відповідальність за такі дії», – зазначили в НАТО. А тим часом Іспанія запропонувала військову допомогу Україні – винищувач і кораблі різних морських груп. Але цього вкрай мало. Українській армії, окрім амуніції, насамперед потрібна натівська високоточна зброя. А її якраз і не дають.

Хто винен?

Загибель 49 десантників у Луганському аеропорту поставила запитання до командування ЗСУ. Адже як воно могло послати літак, напевне знаючи, що терористи мають на озброєнні ПЗРК. Куди дивилася військова розвідка і чи є вона у нас взагалі? Де оцінка ситуації, де передбачення ризиків і хто наступний? – прокоментував цю трагедію керівник батальйону «Донбас» Семен Семенченко.

Поміняти силовий блок

У найближчі дні Президент України Петро Порошенко внесе на розгляд Верховної Ради кандидатури нових чільників силових відомств. Про це повідомив радник Глави держави Юрій Луценко. 14 червня українська армія вперше перейшла в контрнаступ. Військові почали тіснити терористів. У той же день Порошенко пообіцяв узяти кордон із Росією під контроль. На засіданні РНБО вирішили провести демаркацію українсько-російського кордону спорудженням технічних перешкод від проникнення терористів.

Гривня до гривні – війську підмога

Митрополит Івано-Франківської єпархії УГКЦ Володимир Війтишин у зверненні до вірян, оприлюдненому на сайті єпархії, закликав допомогти військовим із Прикарпаття: «З метою збереження життя військовослужбовців та захисту їх від поранень, звертаюся до всіх вірян з особливим проханням внести особисту пожертву для закупівлі необхідного військового спорядження для тих осіб, котрі є на передовій або будуть переміщені в зону бойових дій». Гроші збирали минулої неділі у храмах краю. Але, за змогою, віряни можуть і далі давати лепту на оборону.

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

ГАРТ ЗМОЛОДУ

На виконання ухвали обласної ради від 30.04.2014 р. «Про стан викладання суспільно-гуманітарних предметів і просвітянської етики в загальноосвітніх навчальних закладах» Калуське РМО «Просвіти» передбачило провести ряд заходів. Зокрема, на шкільних уроках посилити виховання національно-свідомого громадянина України з відчуттям належності до європейської спільноти, активізувати пошукову і краєзнавчу діяльність учнівської молоді, забезпечити навчальні заклади посібниками з історії Прикарпаття про відомих діячів нашого краю, активізувати відновлення осередків «Просвіти» у селах, організувати екскурсії до музею С. Бандери, до бункера повстанців спільно з НД «Просвіта» Долини, створити кімнату-музей І. Дмитріву, зустрічі з родичами героїв Небесної сотні, вояками ОУН–УПА. Започаткувати конкурси на найкращий твір про І. Дмитріва, диспути «Чому вороги бояться Степана Бандери», бесіди «Чому хлопцям треба обов'язково служити в Українській армії?».

Михайлина БОДНАР

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

ЗАХАРУКОВА МІРКА

У НД «Просвіта» відбулася презентація книжки просвітянина Дмитра Захарука «З-під машкари»

Власне, йшлося не стільки про останній твір відомого в краю журналіста, політика, громадського діяча, а тепер вже й письменника, а про всю його діяльність і творчість зокрема. А прийшов винуватець багатолюдного зібрання до своїх читачів і шанувальників буквально з проводів свого внука Тараса на війну, себто на схід, як учасника АТО. Така вже випала доля дітей війни проводжати на війну внуків.

Сам же Дмитро народився в Задубрівцях на Покутті, де пройшло дитинство. А потім була наука, праця освітянська і журналістська. Ще наприкінці вісімдесятих він створив першу в СССР леґальну демократичну газету «Аґро», пішов у політику і разом із однодумцями – народними депутатами України першого демократичного скликання – проголошував Незалежність.

– Водночас я роздумував над долею успішних світових націй, – говорить Д. Захарук, – і дійшов до висновку, що успішні вони тому, що за століття виробили надійну систему самовідтворення. Саме тоді і народився проект-програма «Нова українська родина», яка вже реалізується у селі Маріямпіль Галицького району, жителі якого теж вітали винуватця торжества.

А втім твір «З-під машкари» – друга книжка із задуманої серії «Осінні проліски». Перша – роман «Як сниться жито» – вийшла 2012 року. Донині ж у його доробку книжки «Нелегкий і легкий хліб», «Сонячна дорога України», «Чудо», «Вгору піднесімо серця», «Мрія», «Ой не гинуть воріженьки», «Мірка» і чимало інших...

Ведуча Михайлина Боднар повернула Дмитра Васильовича, як і всю присутню публіку, у його дитинство, коли якось після втрати батька на сільську домівку напали стрибки. Вивели надвір маму, поставили до стіни. Один із них, якийсь Векірчик, націлився розстрілювати її. Старша на шість років сестричка Маруся взяла маленького Дмитрика за руку, з жахким розпачем веліла:

– Митруську, ставай разом зі мною на колінця і просім вуєчка, най не убиває нашу неньку.

Дівчина впала на коліна перед катюгою, полишивши спроби покласти на коліна малого, вхопилася руками за цівку карабіна й благала:

– Вуєчку, не вбивайте нашу неньку! Вуєчку, не вбивайте нашу неньку!

А тим часом інші мерзотники на чолі зі зрадником Василем Николайчуком нишпорили по хаті й забирали все віно з неньчиної скрині. Неню не вбили, а хлопчина закарбував у душі на все життя як ненависть до окупантів та зрадників українського народу, що їм прислуговували, так і обридження до знущання сильного над слабким.

Коли силою окупанти і їхні посіпаки заганяли сім'ю в колгосп, Василина Захарук восьмирічному синові Дмитрові мовила лише два слова:

– Видиш? Пам'ятай!

Той материнський заповіт сконцентровано бачити світ, вчинки людей і нелюдів, пам'ятати спостережене – насамперед таке, де в цивілізаційному протистоянні зіткнулися, стялися людяність і хижа ординська звіряча лють, правда і кривда, рідна безборонність і чужа сила, визначили життєве і творче кредо письменника. Його він і реалізує у своїх творах.

Про роман «З-під машкари», про творчий доробок автора говорили колеґи по перу, просвітяни Євген Баран, Іван Гаврилович, Оксана Тебешевська, Ярослав Ткачівський, Степан Ґеник, Богдан Кучер, представники влади й колеґи-депутати Олександр Левицький, Володимир Федорак, Степан Волковецький, науковці Ганна Карась, Володимир Боцюрко і багато інших. Їхні виступи були помережані піснями про матір, про долю, про Україну у виконанні народного ансамблю «Квіти ромену» НД «Просвіта», багатьох інших виконавців.

Сам же Дмитро Васильович дякував усім за добре слово й насамперед внучці Мар'яні, яка здійснила художнє оформлення всіх його книжок, за підтримку усій своїй і просвітянській родині. Висловлювались сподівання, що ця добротна книжка має послужити вихованню молоді, а для цього її потрібно випустити більшим накладом, щоб передати у шкільні, сільські, міські, районні бібліотеки. І не лише нашого краю.

А насамкінець усі зичили Дмитрові Васильовичу многих і благих літ. І щоб з-під його пера вийшов ще не один твір, присвячений, як і попередні, «тим, хто любить Україну в собі більше, ніж себе в Україні, славним, що пожертвували славою в ім'я України...»

Богдан ВІВЧАР

ЧАС ШЕВЧЕНКА

З ДУМКАМИ ПРО БОГА, УКРАЇНУ, ТАРАСА...

Сині гори, темні бори
І левади гожі,
Весь прекрасний край наш рідний –
Все це дари Божі.
І душа, і серце наше,
І сила, й спромога.
І талант, і здібність наша
Дані нам від Бога.

Автор невідомий

Україно моя! Рідна мати моя!
Хто ти є? Хто ти є?
Я запитую серце своє:
Хто ти є? Хто ти є?
Я запитую серце своє.

Олесь БЕРДНИК

Я також з дитинства тебе, Україно, пізнала,
Коли йшла чередничкою в рідні поля золоті…
Голубами злітали у полі димки від вокзалу,
Ніби звали мене у незвідані далі оті.

І таку, як була ти – у січах, у вічній тривозі,
Коли дух непокори
ти лишила грядучим вікам,
Коли долю твою ще везли
на чумацькому возі,
І таку, як ти є, – я нікому тебе не віддам.

Любов ЗАБАШТА

Зібрав ***Богдан СУШЕВСЬКИЙ,*** *просвітянин*

(Далі буде)

ДУШЕВНЕ

ГІМН УПА ЗАСПІВАЛА ТОНЯ МАТВІЄНКО

Тоня Матвієнко записала справжню українську народну пісню «Ци чулисте, миле браття». Пісня передає бентежний стан душі співачки за долю нашої країни. Прослухавши її, ми можемо почути історію боротьби народу за свою Україну:

Сорок тисяч воювало,
Кров невинну проливало.
А над Хустом ворон кряче,
А в чужині мати плаче.

Емоції від неї не можуть оминути нікого, вони чіпляють душу й серце. Найкраще їх передала сама співачка: «Коли я почула цю пісню, раптом розплакалась, відчула наше сьогодення, пережила історію ще раз. Більше не хочу, щоб це повторювалося!..»

У метушні, швидкості нашого життя й часу ми стали забувати історію, невже хтось хоче повторити її, пережити знову ці війни. Невже матері знову повинні втрачати своїх дітей, які просто бажають змінити цей світ, жити краще й бачити мирне небо над головою:

Найми, мамцю, малярика,
Найліпшого столярика –
Най мі хату ізбудує
Та й на чорно помалює,
Ой без дверей, без віконець,
Бо вже ж, мамо, життю конець.

Цією піснею Тоня звертає увагу на те, що вдалось пережити нашому народові, скільки було жертв і смертей невинних людей та як хочеться зупинити військові події, які відбуваються сьогодні.

Н. К.

ПОСТАТІ

ПОКУТСЬКИЙ ЖАЙВІР

«Коли б мені дозволено було перемінитись в птаха, то вибрав би я собі жайворонка», так писав в автобіографії Марко Черемшина, 140-ліття якого минає цьогоріч.

Нічого не потрібно вигадувати, коли хочеш сказати про письменника. Треба вміти його читати, слухати й говорити з ним. Він надається до розмови. Він розмовляє крізь простір і час. Він говорить тихо, і його мову можуть розуміти ті, які розуміють мову небесних птахів...

Марко Черемшина – письменник-писанкар. Він не викладав слова, він змальовував узори, карбував їх у камені-ружі, й вони залишалися вічним нагадуванням про вічну тугу-любов, яка одна має здатність живити серце людське, виповнюючи його спомином про невтілену мрію-раювання...

Марко Черемшина – Поет Любови. «Люблю місячні ночі, непрохідні ліси, високі гори. Люблю поезію, писану і неписану, мальовану і немальовану, різьблену і нерізьблену. Люблю ритм зір на небі і голос життя на землі. Лютий я на все, що погане, брехливе і жалом кривди кусає...»

Марко Черемшина – письменник без школи. Він сам по собі школа. Міт про «Покутську трійцю», запущений із легкої руки Антіна Крушельницького, був невдатною спробою поєднати естетику й світогляд молодих письменників із народницькою традицією. Не більше. Інша справа, що протягом майже цілого століття, цей літературно-критичний компроміс виріс у ідеологічну Говерлу нерозуміння й непорозуміння, а то й відвертої світоглядної маніпуляції.

Єдиний, хто близький до нього і чиїм «великим послідовником» він виступає, – Юрій Федькович. «Отець мій, Юрій Семанюк, дяк, тепер у Кобаках, Косівського повіту, ось що розповідає про Федьковича: «Любий та милий був ти чоловік. Як я був дяком в Путилові, знав я його добре, ба і він мене чогось-то любив. Чого, не знаю. Знаю лишень, що майже в кожний передодень свята брав він мене до своєї хати від пароха. Там (в хаті) скаже, бувало, мені співати народні пісні, а сам возьме гітару або ліру та й собі ту саму пісню грає. Співаю, співаю, аж тут дивлюся: Федьковичеві котяться сльози з очей. Я удавав, що не бачу. Він, обтерши сльози, зачинав сам співати якусь вояцьку пісню. Так не раз сидимо до пізньої ночі...»

Черемшина і Стефаник. Такі різні психологічні фігури. Такі контрастні літературні постаті. Такі розбіжні погляди на життя. І такі близькі, аж до несприйняття. Ця дружба-кара перевернула їхнє життя, змінила долі, прирекла на дружбу-ненависть. «Але Ви ошибаєтеся, коли думаєте, що я міг вплинути на т. Стефаника. Via facti – без ніякої причини ми вже від року взаїмно зреклися приємності до себе говорити, і той стан досі не змінений« і дружбу-спокуту:

Та кувала зозулечка
та й он там на гілці!
Та що Василь за господар?
Де воли, де вівці?
Та де його обороги, кедрові палати,
Де шпихлірі, злото-срібло,
червоні дукати?
Та що Василь за господар?
Криваві реберця,
Розлилися чорні ріки
з мужицького серця!..

Ми не будемо знати всієї правди їхніх стосунків. Бо завжди на перешкоді до розуміння стоятиме постать дружини Марка Черемшини – Наталії Семанюк, «злого ангела» Черемшини: «Горіла, як царівник над рікою.

Ой, чічко солоденька,
забув би тя швидко,
Аби з мого подвір'ячка на твоє не видко.
Бодай тото подвір'ячко вогнем ізгоріло,
Щоби мене, файна любко,
к тобі не кортіло.

Як калина, малиною крашена; брови шовкові, очі, гей очі – чорні, як темінь, така глуша, такий туск коло тої хати з тополями, бувало, як переходжу.

Називаю тебе грубими іменами, бо скриваю своє серце, рву свій біль...

А біль лишається вічно свіжим від твоїх очей...

А усміх твій блимає, як один великий сумнів.

Тужу жагуче, щоби відійти від тебе, та знаю, що все верну. О мріє моя! Любове! Яка ти сильна! Даєш життя і відбираєш...»

Марко Черемшина створив найвеличніший реквієм українському селу. Він не знав, що його часова візія стане пророчою. Інакше б не писав: «Вже нема села, лиш цвинтар. Край цвинтаря трупарня під високою пелехатою смеречиною схована.

Глуха і німа стая гроби пасе...

Мерці з гробів вибігають, вітром на дах сідають, високої смеречини ловляться, за селом банують.

Були хати тесані, побої ґонтові, вишневі сади, були повні перебійці, повні цари...

Оті печі, що село вигрівали, лежуть тепер перевалені на снігу, як непоховані велетні з роззявленими ротами.

Ворон там сідає, хіба звір там навертає.

Такий чорний туск б'є з тих челюстей, як із сирих великих могил.

Собаки села шукають, блудом ходять і виють на ліси, на гори...»

Ми приречені не розуміти письменників. Інакше б мусили відновити інквізицію і спалювати їх на вогнищах індивідуальної ненависти до Правди людської. Яка вічна, і яка вічно переслідується, і яка відроджується, бо така її суть – бути гнаною, бути переслідуваною і бути вічно спраглою у пошуках самої себе: «Минуло півсотні літ, відколи він на ріллю зійшов. Помірки схарчували всю силу його дєді, його мами і його братів, весь їх піт випили і всі кості їм потерли. І ровесників та ровесниць їх з'їли і дальше з'їдають їх дітей вони стовкли і скорчилися, як ребра голодних великанів, і ждуть свого великодня. Але прийде їх великдень, і вони наїдяться, розростуться і вирівняються».

Черемшина залишається незнаним Карбівничим Української Правди. Залишається леґендарним Керманичем Українського Поетичного Духу. Залишається Самотнім Сонцем незнищенної матерії Української пісні, яка в серці, в душі, в крові... «Сумно одинокому сонцю у безкраїх облаках. Що тільки навернеться ід котрій зіроньці, так сей час вона тахне, гасне, щезає з-посеред його гарячого лиця. Що тільки надлетить у полуменях гарячки ід тьменній ночі і в обіймах приголубить її хоче, утікає вона яркою блискавкою, не глянувши йому навіть в лице. І з досади плаче палке, гордовите сонце ранньою росою.

Ні з ким йому погуторити, ні з ким в парі погуляти...

Сумно йому, одинокому...»

Ми приречені не знати Марка Черемшину. Ми приречені не любити. Бо тільки в нелюбові чуємося певними. І не можемо побачити живими очима живого серця живої краси життя/смерти: «У пригорщі брав би тото зелене село, леліяв би, як дрібненьку запашну отаву, гладив би, як паву.

Дивіть, хитається межи горами, гей дубова колиска у віночку, чічки розкидає.

Хотів би тоті чічки позбирати, вітрові не дати, в садочку посадити. Та скілько разів рука за ними посягне, стілько разів серце підіймає.

Сухі надмогильні квіти на цвинтарних, струпішілих хрестах.

А хоч би їх позліткою золотити, не повеселіють.

А хоч би їх росою росити, не покрасніють.

Лиш би їх до серця тулити, лиш би ними серце кривавити...»

Це він – Марко ЧЕРЕМШИНА. Іван Семанюк. Людина. ТВОРЕЦЬ вічних світів, до яких ми йдемо темними стежками власного незнання і власного небажання пізнавати ЛЮДИНУ.

Євген БАРАН,
голова Івано-Франківської ОО НСПУ

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Голова «Просвіти» Калущини, освітянин і просвітянин

Ігор Васильович КОТИК

відзначає 75-річчя.

Учитель за покликанням і фахом Ви несли знання не одному поколінню молоді, працюючи вчителем у школах сіл Перехресне, Волова, Стебні, школи-інтернату Верховинського району, села Росільна Богородчанського району. А нині набутий фаховий і життєвий досвід реалізуєте у просвітянських осередках, налагоджуючи їхню тісну співпрацю з освітянськими колективами, патріотичними громадськими організаціями.

Від імені Правління ОО ВУТ «Просвіта» зичимо Вам, Ігоре Васильовичу, доброго здоров'я задля подальшої плідної праці на ниві утвердження української України.

Многих благословенних літ.

З роси і води, друже!

Голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

* * *

Зі славним 75-річчям здоровимо дорогого чоловіка, люблячого батька, найдорожчого дідуся, голову «Просвіти» Калущини

Ігоря Васильовича КОТИКА

Дружина Марія, донька Наталія, син Павло, невістка Ларіна, зять Юрій та внучки Анастасія, Катерина, Еліна і Таїсія

ЮВІЛЕЇ

НЕБЕСНЕ І ЗЕМНЕ НАДІЇ ДИЧКИ

У світлиці Долинської районної організації ВУТ «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка відбулася літературно-мистецька зустріч «Пера і пензля нива золота» з нагоди творчого і життєвого ювілею поетеси, прозаїка, публіцистки й графіка Надії Дички. Лауреат Міжнародних літературних конкурсів «Смолоскип» і «Гранослов» та обласної премії імені Василя Стефаника, вона є авторкою півтора десятка книжок поезій для дорослих і дітей, а також – самобутнім художником.

Зініціював свято поет, голова Долинського райоб'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Василь Олійник. Він знає її давно і певною мірою причетний до творчого становлення.

– Надія Дичка на свято своїх творчих обжинків прийшла як поетеса і як художниця, – поділився думками Василь Олійник. – Всі звично знали, що Надія давно пише вірші. Бо ще зі шкільних років відвідувала літературну студію «Горицвіт», яка свого часу працювала при газеті «Червона Долина» під моїм керівництвом. Пам'ятаю її такою гречною школяркою у білих підколінках, але цікавою і дуже спостережливою. Характерно, що свої вірші Надія записувала дуже охайно в учнівському зошиті. До таких речей вона ставилася прискіпливо й вирізнялася з-поміж інших п'ятнадцяти «літстудійців». Надія – поетеса своєрідна, зі своєю філософією і поглядами на життя, події та ситуації. І це авторка намагається передати у своїх творах. Одна з книжок поетеси називається «Між злом і світлом» – це стрижень її поетичного світогляду, де добро і зло схрещують списи. А ще вона малює. І поезія, і малярство Надії Дички тематично перегукуються, образно кажучи, це два крила у творчому леті. Чистота кольорів на її художніх полотнах така ж виразна, як і образи ліричних героїв у віршах.

А потім було розмаїття вітань – і від культурно-мистецької спільноти Долинщини й області, і від влади. «Вагомим внеском в українську літературу, а не лише Прикарпаття» означив творчість Надії Дички секретар обласної організації НСПУ Ярослав Ткачівський, а журналіст і співак Богдан Кучер своїм вокальним дарунком на слова ювілянтки показав, що Надія Дичка – ще й цікавий поет-пісняр. А ще лунали інструментальні твори квартету Долинської школи мистецтв ім. М. Антоновича «Баркарола», піснеспіви долинського родинного дуету подружжя Ярослава та Ольги Шершнів «Дві долі» та співачки з міста Болехова Лесі Малендевич, духовні вокальні твори хору місцевої церкви Різдва Пресвятої Богородиці УГКЦ та інші мистецькі вітання. Були вістки-несподіванки від міського й обласного керівництва, які зробили зустріч з поетесою Надією Дичкою у «Просвіті» не просто творчим звітом з нагоди ювілею, а теплим родинним спілкуванням. Керівництво Долини подарувало двокімнатні покої, а обласне – щомісячну стипендію. Сама ж винуватиця свята постала того вечора як громадянка і патріотка й щиро відкрила навстіж своє велике і небайдуже серце жінки-українки у часі національних випробувань, яка єднає в слові й полотні земне й небесне.

І. Л.

МОЛОДЕ-НЕЗЕЛЕНЕ

РАДІЄМО ЗА ДІТЕЙ

В обласному центрі відбувся конкурс «Карпатські соловейки». Він виявився щасливим для вихованців Клубу обдарованих дітей, які зайняли призові місця. Зокрема, перше місце – за Анастасією Ткачук, а третє місце посіла Марина Доровських. Окрім цього, в цей же час Анастасія Ткачук взяла участь у конкурсі «Маленька красуня Прикарпаття», де отримала звання «Міні-міс».

Михайлина БОДНАР

НАВІЯНЕ

НАВКОЛО ТЕРНОВОГО ВІНКА

Поетичний погляд на світ завжди виливається у перші проби пера. Ще навчаючись у школі, уродженець села Дебеславці Коломийського району Михайло Слободян написав кілька віршів, які вмістив у саморобну книжечку. Свою творчість він показав учительці, яка підтримала його. Відтоді й зародилась любов до поезії, без якої було б похмуро. Це його захоплення на все життя, з нею не розлучається.

Віршував Михайло Слободян, коли щось зачіпало за живе, хвилювало душу: коли служив у війську, коли навчався на філософському факультеті Київського університету імені Тараса Шевченка, коли працював у Коломиї викладачем філософських дисциплін коледжів права та бізнесу, комп'ютерних наук, і тепер, працюючи викладачем Коломийського вищого професійного училища № 14. Саме тут відбулась презентація нової збірки автора «Терновий вінок», виданню якої посприяв керівник благодійної організації «Діти милосердя» Василь Довганюк. Благословив зібрання отець Руслан Лінкевич.

Нова збірка вміщує вірші та переспіви біблійної мудрості, центральним є образ Ісуса Христа. До кожного твору підібрана цитата. Наприклад, про гармонію духовного начала: «Складайте ж собі скарби на небі, де ні міль, ні іржа їх не знищить, і де злодії до них не підкопуються та не крадуть» (Мт. 6, 20). Автор нагадує людині, щоб не мати пороків: «Що відміряв сьогодні брату, завтра буде дано тобі. Не ускладнюй життя собі, бо одержиш за все відплату. Не дивися до ока чужого, тріску там не шукай. Частіш в дзеркало заглядай, щоб поліно забрати з свого».

– У мене давно виник задум підготувати таку книжку, щоб несла християнську мораль, – говорить Михайло Слободян. – Люди повинні стати кращими, не робити помилок, вірити в Бога.

Автор «Тернового вінка» поділився думками про призначення красного слова, свою участь в літературному товаристві, Спілці журналістів, в коломийській «Просвіті». Його привітали колеґи, лауреати премії імені Тараса Мельничука – Василь Рябий, Іван Війтенко, Василь Михайлищук, автор цих рядків, а також літератор Зеновій Винничук, завідувачки бібліотек № 3 для дітей Віра Тороватова, дитячо-юнацької – Наталія Копильців. А голова міськрайонного об'єднання «Просвіти» Василь Глаголюк подарував Михайлові Слободяну комплект книжок просвітянської бібліотечки. Учасники художньої самодіяльності під орудою композитора Євгена Боднаренка озвучили зустріч із читачами народними мелодіями. Сам ювілянт висловив усім вдячність за увагу до його творчості.

Володимир ФРАНКЕВИЧ,
лауреат літературної премії імені Тараса Мельничука

ЗНАЙ НАШИХ!

МИКОЛА САВЧУК – ЛАУРЕАТ

ПРОСВІТЯНИН ІЗ КОЛОМИЇ МИКОЛА САВЧУК – ЛАУРЕАТ ЛІТЕРАТУРНОЇ ПРЕМІЇ ІМЕНІ ОСТАПА ВИШНІ

На подання Коломийського міськрайонного об'єднання «Просвіти» імені Тараса Шевченка журі літературної премії імені Остапа Вишні НСПУ олауреатило нинішнього року відомого галицького сміхотворця, дослідника й популяризатора українського (зокрема, гуцульського) гумору Миколу Савчука за книжку «Український гумористично-сатиричний календар-альманах».

Микола Савчук створив своєрідну енциклопедію української сміхової культури, яка, безперечно, може мати продовження та вдосконалення. Видання підтверджує думку про те, що українці творили і творять свою сміхову культуру, люблять веселе слово, жартівливу пісню, дотеп.

Кожна сторінка книжки присвячена одній днині року. На ній вміщені короткі довідки про українських гумористів, сатириків, карикатуристів, коміків. У часових рамках це XVII–XXI століття. Тут надибуємо такі відомі імена: Степан Руданський, Остап Вишня, Едвард Козак, Андрій Сова, Павло Глазовий, цілу плеяду молодих талановитих майстрів пера Розстріляного Відродження, а також промовисті імена сучасних творців смішного українського слова і рисунка: Олега Чорногуза, Петра Ребра, Михайла Прудника, Анатолія Василенка, Анатолія Паламаренка, Гриця Гайового, Владислава Бойка та багатьох інших.

Упорядник подає широку панораму української гумористично-сатиричної періодики, починаючи від київської «Помийниці» і львівського «Гомону» і закінчуючи діаспорним «Всесміхом» та єдиним українським гумористично-сатиричним журналом «Перець». Вміщені короткі довідки і про книжкові гумористичні серії та відомі збірки гумору й сатири, серед них: «Золота книга українського гумору», «Бо війна – війною», «Україна сміється», «Весела Січ», «Веселий ярмарок» та інші.

Шанувальники українського гумору й сатири зможуть більше довідатися про сміхову культуру січових стрільців, про український вояцький, козацький, пластовий і таборовий гумор, про гумор гуцулів і закарпатців. А ще тут є інформація про українські фестивалі та конкурси гумору, сатири і карикатури, про славний Сорочинський ярмарок.

Крізь усю книжку проходить тема еміґраційного внеску в українську сміхову культуру. Зокрема, опубліковані короткі довідки про таких письменників-гумористів, сатириків і карикатуристів нашої діаспори як Едвард Козак (ЕКО), Іван Керницький (Ікер), Микола Понеділок, Анатоль Калиновський (Іван Евентуальний), Іван Антипенко (Анатоль Гак), Богдан Нижанківський (Бабай), Галина Грибінська (Ганна Черінь), Роман Колісник та інші.

Автор-упорядник пропонує читачам довідкові статті про гумористичні формації: «Веселий пролетар» у Харкові, «Весела Січ» у Запоріжжі, «Цвіркун», «Веселий Львів» і «Крива люфа» у Львові, «Горпинка» у польському місті Ельбльонзі, «Деца у нотаря» в Ужгороді.

Привертають увагу навчальні статті з циклу невиголошених лекцій, які стосуються національного гумороznавства, та думки й цитати про український гумор відомих науковців і митців.

Умовно другу частину матеріалів книжки складає властиво альманах. Сюди зараховуємо віршований і прозовий гумор, афоризми й усмішки, коломийки й бувальщини, епіграми й іронізми, а також зразки дитячого гумору. Фраґментарно подані творчі здобутки майстрів веселого цеху Степана Руданського, Павла Глазового, Анатолія Косматенка, Анатолія Гарматюка, Миколи Білокопитова, Петра Ребра, Гриця Гайового, Владислава Бойка, Григорія Гарченка, Василя Простопчука, Петра Кравчука, Анатолія Горбівненка, Миколи Возіянова, Леоніда Сухорукова, Юрія Івакіна, Бориса Слюсаря, Юрія Берези, Ігоря Січовика та багатьох інших.

«Український гумористично-сатиричний календар-альманах» розісланий у всі центральні, обласні, а почасти й міські та районні бібліотеки України, де з ним має можливість ознайомитися велика кількість читачів.

Гриць ГАЙОВИЙ, *відповідальний секретар журі літературної премії імені Остапа Вишні*

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

МИТРОФАН

Митрофан було колись досить поширеним найменням. Та в останньому сторіччі воно вживається все рідше й рідше. І, можливо, не без впливу сатиричної комедії Фонвізіна «Недоросль» («Недороcток»), в якій так вдало висміяно ледаря Митрофанушку (прототипом його, до речі, був один із сучасників письменника – пізніший, уже «виправлений» фонвізінським сміхом, відомий діяч науки й освіти).

Наймення – вельми загадкове. Різні вчені розшифровують його по-різному. В російській лінґвістичній літературі родовід *Митрофана* дослідники виводять від двох грецьких слів: *метер* (у родовому відмінкові – *метрос)* – мати і *фаіно* (виявляти, представляти), означає приблизно: той, кого показує мати, чи той, хто має славну матір.

По-іншому і, здається, достовірніше розшифровують зміст тотожного наймення вчені середньоазіатських республік, скажімо, А. Гафуров. В основі наймення *Митрофан* (і *Митродар* та *Мітридат),* доводять вони, лежить назва давнього індуського та іранського божества Сонця – *Мітри* (так називалося в їхніх мовах і саме Сонце). Культ *Мітри* згодом поширився в Греції. Там ото, кажуть, і народилося це ім'я – *Митрофан* (призначений, присвячений *Мітрі),* а також ім'я *Митродар* (дарунок *Мітрі)* та *Мітридат* (даний *Мітрою,* народжений від *Мітри).* Слово *Мітра* в деяких середньоазіатських мовах, зокрема в таджицькій, перетворилося в *Мехр* і перекладається не тільки як Сонце, а й як дружба та любов. Від цього *Мехр* тут виникло вже й жіноче наймення *Мехрі* (скорочення від *Мехруніссо* – Сонце жіноцтва).

Ім'я *Митрофан* в українській мові мало й форму *Митропан.* З розмовних і пестливих форм цього ймення в нас можна зустріти такі: *Митрофанко, Митрофанець, Митрофанчик,* інколи *Фанько* та *Фаня,* а з прізвищ: *Митрофанченко, Митрофанів (Митрофанов), Митрофанчук, Митрофанько, Фанько.*

Усміхніться

* * *

Зрозумів, що мій рівень ліні ще не досяг межі, коли побачив, що хтось вигулював собачку на повідку через вікно першого поверху...

* * *

Жінка готується до літа: купує креми, декілька купальників, літні сукні, туфлі, шорти, капелюшки... Чоловік – підстриг нігті на ногах – все, готовий... Красень!

* * *

Якщо людина, котра тобі подобається, не звертає на тебе уваги, позич в неї грошей, хай тільки про тебе і думає.

* * *

Всі сучасні дітлахи зависають у своєму Інтернеті. На вулицю б вийшли! Взагалі не розумію, як можна вирости нормальною людиною, не отримавши хоча б раз гойдалкою по голові.

* * *

Тепер в Росії слово, х...ло пишеться з великої літери, президент країни як-не-як!